

Johann Cothmann

**Programma Quo Rector Universitatis Rostochiensis Johannes Cothman, S.S.
Theologiae Doctor & Professor. Ad Debitam gratitudinem Deo pro Angelorum
custodia exhibendam, ac ad virtutes Angelorum imitandas Omnes & singulos
Reipublicae nostra literariae cives serio exhortatur**

Rostochii: Kilius, 1641

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn734810040>

Druck Freier Zugang

R U. Progr. 1641.

1) Nicol. Schütze

2) " "

3) Johann Lohmann

4) Johann Quistorp

5) Progr contra Scholasticam

PROGRAMMA

QUO
RECTOR

Universitatis Rostochiensis

JOHANNES COTHMAN,

S. S. Theologiæ Doctor & Professor.

AD

Debitam gratitudinem Deo

pro

ANGELO-
RUM custodia exhibendam,
ac ad virtutes ANGELORUM

imitandas

*Omnes & singulos Reipublicæ nostræ literariæ
cives seriò exhortatur.*

ROSTOCHII,

Typis NICOLAI KILII, Acad. Typogr.

ANNO M. DC. XLI,

RECTOR

Universitatis Rostochiensis

IOHANNES COTHMAN,

S. S. Theologiæ Doctor & Professor.

Magna hodie solemnitate Ecclesia Christi celebrat festum Michaëlis Archangeli, non quidem sensu papistarum, Michaëlem adorantium, sicuti constat ex oratione ad illum directâ, quam totam ex antiquissimo libello cui titulus: cursus beatæ Mariæ virginis, longè ante B. Luth. edito, ascribere placet: Sancte Michaël archangele Domini nostri Jesu Christi, qui venisti in adiutorium populo Dei, subveni mihi apud altissimum iudicem, ut mihi peccatori donet remissionem omnium peccatorum meorum, propter magnam miserationum suarum clementiam. Exaudi me clamantem Sanctè Michaël, atq; invocantem te, & adjuva me maiestatem Domini deprecantem, & interpella pro me gemiscentem, & fac me liberum ab omnibus peccatis meis. Insuper obsecro te, præclarum atq; decorum summæ divinitatis ministrum, ut in novissimo die benignè suscipias animam meam in sinu tuo sanctissimo, & perducas eam in locum refrigerij pacis & quietis, ubi sanctorum animæ cum læticia & inenarrabili gaudio futurum iudicium & gloriam beatæ resurrectionis expectant. Hactenus oratio. Hinc in litanijis publicis proximum post Mariam

Mariam locum habet hic angelus dicitur enim: Sancte
 Michaël ora pro nobis. Et hic error tam altis in papa-
 tu egit radices, ut & ipse Augustinus summus Ecclesiæ
 Doctor in Meditat. cap. 40. illa invocandi formula usus
 quoq; sit. Nos qui scripturæ, seu verbi revelati ductum
 sequimur, solum Deum invocandum & adorandum
 novimus, relicto ergò crassissimo hoc pontificiorum
 errore, alio fine festum hoc præsens celebramus, scil. ut
 Deo Trinuni angelorum creatori devotas agamus gra-
 tias, quod spiritus hos administratorios, corporis ac
 vitæ nostræ defensores ac custodes clementer nobis ad-
 jungere voluit. Quot enim infortunia, homicidia, ali-
 osq; adversos casus, Spiritus ille malus Diabolus, qui
 perditione hominum delectatur, promoveret, nî san-
 ctorum angelorum custodiâ ejusmodi mala Deus aver-
 teret. Ut igitur pro tanto munere grati simus, benefici-
 um hoc defensionis angelicæ verâ pietate recolamus,
 ac Angelorum Dominum ac creatorē debitâ devotio-
 ne pro beneficij illius continuatione veneremur. Id ve-
 rò alia ratione fieri non potest, quam ut nos miseri ho-
 munciones vitam, quantum possumus, divinæ confor-
 memus voluntati. Id unicè considerantes Angelos de
 quibus agimus, Spiritus esse bonos, justos & Sanctos à
 Deo ut se laudent, ac hominibus inserviant, conditos.
 Qui ergò Festum hoc reverenter celebrare satagit An-
 gelorum qualitates καὶ δὲ νῆμιν imitabitur; illud enim
 quisquis neglexerit, sentiet illud væ de quo Bernhar-
 dus serm. 1. in Festivitate sancti Michaëlis ita inquit: væ
 A 2 nobis

nobis si quando provocati peccatis & negligentijs no-
 stris, indignos nos judicaverint præsentia & visitatione
 sua, ut jam necesse habeamus & nos plangere. Quia
 itaq; Angeli boni sunt & nos tales esse decet, si enim
 mali & impij deprehensi fuerimus, fugient à nobis. Si-
 cuti enim fumus apes, ac fætor columbas abigunt, ita
 impietas bonos hosce spiritus expellit. Et eo sine du-
 bio collimant voces, in templo Hierosolymitano paulò
 ante ejus excidium auditæ: *emigremus hinc, emigremus*
hinc. ubi Sancti Angeli Judæorum impietate & malitia
 offensi; locum illum cujus custodiam, ex Dei mandato
 hucusq; habuerant relinquunt. Discedentibus verò
 Angelis Sanctis Spiritus malus, quem scriptura κατ' ἐξο-
 χὴν vocat τὸ πονηρὸν *malum* succedit, væ autem homini illi
 qui in illius incidit casses. De eo certè verū est, quod co-
 micus inquit: aliud ex alio malum. Sic homo Diaboli
 laqueo, ut scriptura loquitur, captus peccata cum o-
 mni aviditate, juxta Apostolum, patrat. Et videant illi
 Academiæ cives, ne incauti illius τὸ πονηρὸν compedibus
 constringantur, dum sese petulanter ac procaciter.
 Quarto De calogi præcepto, id est magistratui ordina-
 rio Academico, opponunt, cui tamen juratâ fide in lici-
 tis & honestis obedientiam promiserunt. Prohibuit ali-
 quot jam affixis programmatibus senatus Academicus
 serio, additis pænis tanto peccato dignis, ne deinceps
 juniores pecunia emungantur, aut injuria aliqua affici-
 antur. Vult ne celebrentur conventus Nationales, ubi
 senior & Fiscales sive directores ut nonnulli nunc vo-
 cant,

tant, imperiū sibi in iuniores perfidiosè sumunt, ac eorū
servitijs, quasi famuli illorū essent utuntur, & elapso an-
no primo, eos à pennialismo, ut vocant, numerata certa
pecuniæ summa, quā miseris parentibus Acolasti isti suf-
furantur, absolvunt. Hæc omnia inquam, ut & confimi-
lia, sub severâ comminatione subnexis pænis Reveren-
dum concilium prohibuit. Sed nonnulli à Diabolo acti &
agitati eadē peccata clam & latenter partim in, partim
extra civitatem hodiernum committunt, dicentes hæc
jam dicta & prohibita, tam altas egisse radices ut nunc
abrogari non possint, se illa non introduxisse, nec etiam
intermittere posse. Verum tu impie homo quisquis es
qui hæc dicis, vel saltem mente volvis, cogita quid faci-
as! Arbitraris modò tua facta nequam magistratui non
innotescant, tum sese rem bene habere! Gloriaris ali-
quando apud tuos, sat scimus, de tua malitia. Sed benè
perpende, Deum omniscium magistratus auctorem, tua
facta nequaquam laudanda videre, Angelos bonos ma-
gistratus defensores testes adstare. Diabolum tuas actio-
nes pessimas, coram Deo deferre teq; eo nomine gravi-
ter accusare. ò ergò homo noli peccare, neq; tibi impu-
nitatem scelerum promittere, Deus videt, Angeli astant,
Diabolus accusat, conscientia aliquandiu dormiens suo
tempore evigilat. Nam dum magistratui resistis, divinæ
ordinationi, dicente Paulo Apostolo recalcitras. Licet
ergò clanculum pecces, adeò ut in magistratus, cui facta
tua nequam non innotescunt, pænam non incidas certò
tamen certius illius experieris vindictam, Dei scil. cui

peccatum tuum non est occultum. Justus enim Deus est,
& omnia judicia ejus justa, qui sibi vindictam esse ait,
quam licet nonnunquam, ex *μετὰ βούλην* differat, pænā ta-
men gravitate compensat. Hæc si quis superciliosè irri-
ferit, sentiet Deum suo tempore justissimum vindicem,
qui magistratum noluit audire paternè monentem. In-
terim ne Universitas hæc, quicquam in se patiatur desi-
derari, cum Reverendo hujus loci egit ministerio, ne
posthac cuiquam contra quartum præceptū procaciter
peccanti, manus imponat, nec à peccatis absolvat, neq;
quenquā Theologiæ studiosū ad cathedrā Ecclesiasticā
admittat, quin corā facie Dei, prius se contra Academiæ
statuta, toties publicata, nihil hac in partē commissurum
promiserit. Quod si nihilominus Diabolico furore non-
nulli perciti, contra hæc jam dicta delinquere audeant, &
illius rei convincantur, paratam habebunt executionem
delictorum quantitati conformatam, quod denuo ne-
quis puniendus posthac, ignorantiam prætendat, aut pæ-
næ gravitatem incuset, monere visum est. Hactenus igi-
tur Angelos bonos esse audivimus, quam bonitatem,
quoad possumus imitari convenit. Deinde justī sunt, ac
actionibus justis delectantur, videant ergo illi qui proxi-
mum sine causa cædunt, ad duellum contra edicta ma-
gistratus Diabolicè provocant, vulnera infligunt, cola-
phos impingunt, alijsq; modis nequiter lædunt, quomo-
do Angelos sanctos imitentur. Potius illius Angeli filij
sunt, qui homicida dicitur ab initio. Spiritus Sanctus de
odio fraterno inquit: qui odit fratrem homicida est, &
scitis

scitis quod omnis homicida non habeat vitam æternam in se manentem. Cogitet mens pia quot in mundo sint homicidæ! nemo ergo sibi palpum faciat, quando proximum odio prosequitur, quasi Deus id non videat, vel id parum curet. Qui proximum odit in Dei iudicio homicida est. Considerent id vitiligatorum, qui levi data causa contra proximum, Thrasonis ad instar insurgunt, illum vel visu, sive ut propheta loquitur lingua si possent, interfecuri. Tertio sancti sunt Angeli hinc passim in sacris illo attributo gaudent, qui ergo vel spurcis sermonibus, alijsq; impuritatibus aut execrationibus, & diris imprecationibus linguam suam assuefecerunt, Angelorum gratiosam præsentiam sibi frustra promittunt. Homo certe Christianus, dum audit nominis divini & sacramentorum ad nostram salutem institutorum abusus, petulantia linguæ prolatus, Diaboli ad vocationem prophano ore factam, vulnerum Christi blasphemationem, animæ sanguine Christi redemptæ, ac salutis æternæ per Christum acquisitæ oppignorationem, aliaq; Christiano indigna, merito hoc audiens contremiscit. Deum vindicem fore cogitans. Quid ergo sanctos & purissimos illos spiritus faciem Dei gloriosam semper videntes facturos arbitramur! Quarto conditi sunt angeli ad Deum laudandum, qui itaq; ἰστέον aliquando esse vult, ille in hac vita, titubante licet lingua, ac corde imperfecto, Dei laudes cantare incipiat. Juxta poëtam: dimidium facti qui bene caput habet. Ergo qui in hac vita cum psalmographo Deum laudare ac celebrare, Angelorum exemplum secutus,

secutus, incæperit, ac impietatis studio constanter perse-
veraverit, ille cum Sanctis Angelis ac electis omnibus,
æternum Halleluja canet, ac vocem imitabitur Apoca-
lypticam: Laudem dicite Deo nostro. Ac illud seraphim
ingeminabit: Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus exer-
cituum. Tandem quintò ascribitur Angelis quod ho-
minibus inserviant, quia sunt Spiritus administratorij, &
illud nos imitari fas est, ut quisq; proximo suo inserviat,
nævos quantum possibile charitatis pallio tegat. In eo
proh dolor vivimus seculo, ut qui alteri nocere, ac illius
tamam & existimationē minuere ac denigrare potest, id
unicè agat & intendat; charitas enim juxta Christi pro-
gnosticon planè jam refrixit, quæ tamen in homine
Christiano est valde necessaria, quia fides per charitatem
agit, & ubi nulla charitas erga Deum & proximum, ibi
nulla fides. Quod si ergò & in hoc ultimo attributo, An-
gelorum non fuerimus imitatores frustra de Christianis-
mo gloriamur, qui enim charitatem non habet, dicente
Apostolo, nihil est. Qui itaq; Deo Angelorum creatori
debitam voluerit exhibere gratitudinē Angelorū virtu-
tes sedulò imitetur, & quantum humana admittit fragili-
tas, justè & sanctè in hoc seculo vivat, tū tandem dulcissi-
mo Angelorum cætui, quando id Deo visum erit adjun-
getur, Deum Trinunum de facie ad faciem visurus Deus
Ter Sanctus nos omnes eò, suo tempore perducatur

P P. Rostoch sub Sigillo Universitatis ipso
die Michaëlis Anno 1641.

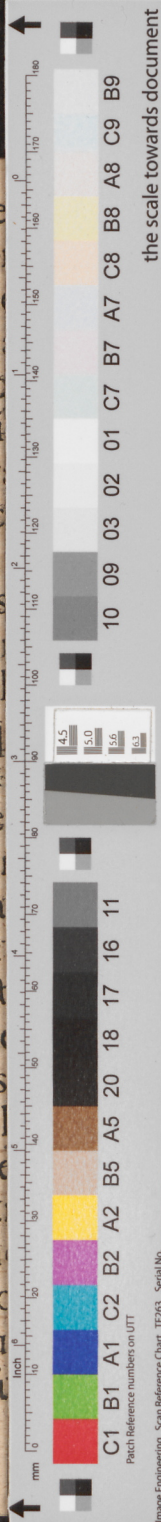
bus juramenti religio sacro sancta e-
tutis & literarum serio ac sedulo i-
sunt dicta. Improbis hæc ita propo-
redeant in vitam, vel quæ commin-
In bivio constitutis, ne se in conse-
crari sinant, nec iisdem se cum illi-
næ involvant. Omnes paterna nostræ
admissuros speramus: secus qui fec-
stratum vindicem habebit.

Haftenus prioris, divexationibus
nibus Pennalisticis oppositi Prog-
runt, additis poenis Academicis i-
tatis, qui actiones eas prohibitas q-
cere deprehenderentur. Verum u-
tia, ita facile rimam invenit, quæ e-
legi facere, & impunitatem sibi pro-
quod schoristica & pennalistica a
grammate merito damnata essent
Conventuum nationalium, qui act-
& spiritus sunt, nulla facta esset m-
hoc pacto actiones illas illaudatas
servari. Cum ergo manifestior sit, l-
Nationum indoles, restatioq; e-
quam ut negari possit, ne quid a-
nem prætendant, hoc Statuto n-
dioforum formulæ conjungendo c-
nostris, Academicæ jurisdictioni su-

PRIMO, ut quicumq; nomina su-

A 3

the scale towards document

studia vir-
tutis, hæc non
nus, ut vel
expectent.
vorum de-
æque divi-
d animum
n & Magi-
is & actio-
verba fue-
us denun-
modo exer-
est nequi-
e, fraudem
eraret, eo,
llo in pro-
um verò &
rum anima
osse igitur
mento con-
cieratum &
notidianis,
excusatio-
menti Stu-
, & civibus
nuntiamus.
que modo
professi